

(miestas / rajonas, mokykla)

____ klasės (grupės) _____ specialybės mokinio (-ės)

(vardas ir pavardė)

MUZIKOLOGIJA

II egzamino dalis

Muzikos istorijos testas

Mokyklinio brandos egzamino užduotis
(pagrindinė sesija)

Trukmė – 50 min.

NURODYMAI

- Muzikos istorijos testas sudarytas iš trijų užduočių. Muzikos kūrinių ištraukų skambėjimo tvarka nurodyta kiekvienoje užduotyje.
- Žvaigždute (*) pažymėti klausimai skirti kandidatams pagal muzikos teorijos pagrindinį branduolio dalyką. Kandidatams pagal atlikėjo raiškos ir garso režisūros pagrindinį branduolio dalyką jų atlikti nebūtina, tačiau teisingai atsakius į šiuos klausimus galima gauti papildomų taškų.
- Dviem žvaigždutėmis (**) pažymėti klausimai skiriami tik kandidatams pagal muzikos teorijos pagrindinį branduolio dalyką. Jie, atsakę į šiuos klausimus, gali gauti papildomų taškų. Kandidatų pagal atlikėjo raiškos ir garso režisūros pagrindinį branduolio dalyką egzamino darbuose atsakymai į šiuos klausimus nevertinami.
- Atlikdami užduotis su pateiktais atsakymų variantais, teisingus atsakymus žymėkite apveddami atitinkamas raides. Jeigu savo pasirinkimą keičiate, perbraukite ankstesnį ir aiškiai pažymėkite kitą pasirinktą atsakymą. Jeigu pažymėsite daugiau atsakymų, negu yra teisingų, už kiekvieną pažymėtą neteisingą atsakymą bus atimamas taškas.
- Visame teste už 50 proc. (ir daugiau) teisingai parašytų kompozitorių vardų ir pavardžių originalo kalba skiriamas vienas papildomas taškas.
- Visame teste už 50 proc. (ir daugiau) teisingai parašytų tikslių kūrinių pavadinimų ir papildomą informaciją skiriamas vienas papildomas taškas.
- Rašykite tik jums skirtose vietose, nerašykite vertintojų įrašams skirtose vietose. Atlikdami testą, galite naudotis pieštuku ir trintuku, tačiau galutinius atsakymus užrašykite **tik juodai rašančiu** tušinuku.
Vertinami tik tušinuku pažymėti ar parašyti atsakymai.

VERTINIMAS

Taškų suma už muzikos istorijos testą	
--	--

Vertinimo komisijos pirmininkas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I) _____
(parašas, vardas ir pavardė)

(II) _____
(parašas, vardas ir pavardė)

1 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės muzikos kūrinių fragmentai. Klausydamiesi jų atlikite užduotis. Muzika skambės po vieną kartą.

1.1. (*) Parašykite skambėjusių kūrinių kompozitorių vardus ir pavardes, kūrinių arba ciklų pavadinimus, nurodykite kūrinio dalį arba ciklo dalies pavadinimą.

Nr.	Kompozitoriaus vardas, pavardė	Kūrinio / ciklo pavadinimas	Kūrinio dalis / ciklo dalies pavadinimas
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.*			
7.*			
8.*			

15 taškų (+9*)			
----------------	--	--	--

1.2. Užpildykite lentelę. Šalia kiekvieno kompozitoriaus pavardės tuščioje lentelės skiltyje įrašykite raides, žyminčias teiginius, kurie labiausiai tinka kompozitoriui ar jo kūrybai apibūdinti.

<i>Kompozitorius</i>	<i>Teiginiai</i>
Franz Schubert	
Robert Schumann	
Fryderyk Chopin	

A Vokalinis ciklas	E Fortepijoninė baladė
B Fortepijoninis ciklas	F Austrų kompozitorius
C Mazurka	G Lenkų kompozitorius
D Vokalinė baladė	H Vokiečių kompozitorius

<i>9 taškai</i>			
-----------------	--	--	--

1.3.* Kiekvienam kompozitoriui parinkite tinkamą muzikos kalbos apibūdinimą ir įrašykite jį žyminčią raidę.

F. Schuberto muzikai būdinga: _____

R. Schumanno muzikai būdinga: _____

F. Chopino muzikai būdinga: _____

	<i>Kompozitoriaus muzikos kalbos apibūdinimas</i>
A	Dainingos melodijos, spalvinga ir skaidri harmonija, nesudėtinga ritmika, tradicinės formos (kupletinė, reprizinė trijų dalių, sonatos formos).
B	Dainingos melodijos, praturtintos smulkių natų ornamentika, ritmo ir tempo laisvė (<i>rubato</i>), virtuozinė faktūra.
C	Išraiškingos instrumentinio arba deklamacinio pobūdžio melodijos, sodri ir spalvinga harmonija, ritmo įvairovė. Būdinga variavimo principas ir miniatiūrų jungimas į ciklus.

<i>3 taškai*</i>			
------------------	--	--	--

1.4.* Tekste kalbama apie kompozitorių ir jo kūrybą. Įrašykite tinkamus praleistus žodžius.

_____ – viena ryškiausių XIX a. pirmosios pusės Vokietijos
(kompozitoriaus vardas, pavardė)
muzikos asmenybių. Jis – kompozitorius, dirigentas, pianistas, pirmosios Vokietijoje aukštosios muzikos mokyklos (Leipcigo konservatorijos) įkūrėjas. Jam diriguojant 1829 m. beveik po 100 metų pertraukos buvo atlikta J. S. Bacho „Pasija pagal Matą“. Šis įvykis vertinamas kaip J. S. Bacho kūrybos atgimimo pradžia.

Kompozitoriaus muzikai būdingas lyriškumas, poetiškumas, gamtos vaizdai, fantastiniai siužetai. Koncertinė programinė uvertiūra _____ yra vienas pirmųjų šio
(kūrinio pavadinimas)
žanro pavyzdžių. Kompozitorius laikomas ir naujo fortepijoninės muzikos žanro pradininku. Jis parašė nedideles instrumentines pjeses, kurioms būdingi vokalinės muzikos bruožai, ir sudėjo jas į 8 sąsiuvinį rinkinį _____. Tarp populiariausių šio kompozitoriaus kūrinių yra ir
(kūrinio pavadinimas)
_____ – jį yra atlikę kone visi žymiausi pasaulio smuikininkai.

Tai trijų dalių kūrinys, pasižymintis lyrinėmis nuotakomis, dainingomis melodijomis ir virtuoziniais pasažais.

4 taškai*			
-----------	--	--	--

1.5.(*). Citatoje pateikta romantinio kūrinio programa, papasakota paties kompozitoriaus. Nurodykite kompozitoriaus vardą ir pavardę, kūrinio pavadinimą. Pažymėkite teiginius, tinkamus šiam kūriniiui apibūdinti.

„Jaunas, labai jautrus ir lakios vaizduotės muzikantas beviltiškai įsimyli, o nevilties akimirka nuodijasi. Tačiau nemiršta, o nugrimzta į sunkų miegą. Jo sąmonėje iškyla keisčiausios vizijos, gimsta keisti vaizdai, kurie tampa muzikinėmis melodijomis. Jo mylimoji taip pat tampa melodija ir persekioja jį nepalikdama nė minutei.“

Kompozitoriaus vardas ir pavardė: _____

Kūrinio pavadinimas: _____

* Kūrinių apibūdinantys teiginiai:

A 1 dalies kūrinys	D Monotematizmas	G Atonali harmonija
B 4 dalių kūrinys	E Begalinė melodija	H Orkestruotės naujovės
C 5 dalių kūrinys	F Leitmotyvų sistema	I Oratorijos žanras

2 taškai (+3*)			
----------------	--	--	--

1.6.** Tekste kalbama apie žinomus atlikėjus ir kompozitorius. Įrašykite jų vardus ir pavardes, minimo kūrinio pavadinimą.

2019-aisiais muzikos pasaulis minėjo žymiausios XIX a. pianistės ir kompozitorės
_____ 200-ąsias gimimo metines. Žymaus Leipcigo fortepijono
(vardas, pavardė)

pedagogo dukra buvo vadinama vunderkinde, o sulaukusi dvidešimties – laikoma ryškiausia savo kartos virtuoze. Karjera skriejo aukštyn, kai ji įsimylėjo savo tėvo mokinį _____

(vardas, pavardė)

(1810–1856 m.) – vėliau tapusį vienu žymiausių vokiečių romantinės muzikos kūrėjų. Šis savo žmonai dedikavo ne vieną kūrinį. Pavyzdžiui, fortepijoniniame cikle _____

(kūrinio pavadinimas)

jai, kaip ir kitiems kompozitoriaus išgalvotos „davidbsiundlerių sąjungos“ nariams (Chopinui, Paganiniui,

Euzebijui ir Florestanui), skirta atskira pjesė (Nr. 11 „Chiarina“).

Pernai Lietuvoje vyko ne vienas renginys šios išskirtinės XIX a. muzikės atminimui. Jai buvo dedikuotas ir Mūzos Rubackytės globojamas Vilniaus fortepijono festivalis, kurio uždaryme nuskambėjo kompozitorės Koncertas fortepijonui A-dur. Jį atliko lietuvių pianistė, M. K. Čiurlionio pianistų konkurso laimėtoja _____, kuri ne kartą propagavo šios menininkės kūrybą, yra subūrusi jos vardo kamerinį ansamblį (trio).

4 taškai**

1 užduoties taškų suma (maks. 26 (+19*)(+4**))

2 užduotis

Atlikite užduotį. Ji nesiejama su skambančia muzika.

2.1. Įvardykite kompozitorius, vadinamus Vienos klasikais. Nurodykite jų gyvenimo ir kūrybos laikotarpį.

Vienos klasikai: _____

Laikotarpis: _____

4 taškai

2.2.(*)(**) Užpildykite lentelę. Tuščioje lentelės skiltyje įrašykite tinkamus muzikos žanro pavadinimus.

	Žanro apibūdinimas	Žanras
A	Keturių dalių sonatos ciklo forma parašytas kūrinys, skirtas dideliame orkestrui.	
B	Ciklinis kamerinės muzikos žanras, kuriam būdinga greito tempo (<i>Allegro</i>) pirma dalis, pasižyminti ryškiu pagrindinės ir šalutinės temų kontrastu.	
C	* Komiškosios operos atmaina Vokietijoje.	
D	* Sceninės muzikos kūrinio (operos, baleto) įžanginė dalis orkestrui.	
E	* Stambus ciklinis epinio pobūdžio kūrinys solistams, chorui ir orkestrui, skirtas koncertiniam atlikimui, dažnai turintis pasakotojo partiją.	
F	** Bažnytinės kilmės muzikos žanras, kurio siužeto pagrindą sudaro evangelijų ištraukos apie Kristaus kančią ir mirtį.	

2 taškai (+3*)(+1**)

2.3.* Tekste rašoma apie muzikos formą. Įrašykite tinkamus praleistus žodžius.

_____ forma kilo iš liaudies ratelių dainų, kurios buvo ypač paplitusios Prancūzijoje.

(muzikos formos pavadinimas)

Dainuojant pagrindinę melodiją, šokdavo visas ratelis, o tarpuose paeiliui šokdavo poros. Tokia struktūra būdinga ir šia forma parašytiems klasikinės muzikos kūriniams. Sugrįžanti tema čia vadinama

_____, o intarpai – _____ (rečiau kupletais, intermedijomis). Šia

(termino pavadinimas)

(termino pavadinimas)

forma rašomos savarankiškos pjesės, o Vienos klasikų kūryboje ji buvo dažnai naudojama sonatos ciklo _____ dalyje.

4 taškai*

2.4.* Tekste rašoma apie kompozitorių ir jo kūrybą. Įrašykite tinkamus praleistus žodžius.

Šiomet visame pasaulyje minimos kompozitoriaus _____
(vardas ir pavardė)

250-osios gimimo metinės. Kompozitorius ypač prisidėjo prie _____
(žanro pavadinimas)
žanro evoliucijos. Iš devynių jo sukurtų šio žanro kompozicijų penktoji vadinama

(kūrinio pavadinimas). Joje kompozitorius panaudojo keturių garsų

(muzikos terminas), kuris įvairiais pavidalais pasirodo visose kūrinio dalyse.

4 taškai*			
-----------	--	--	--

2 užduoties taškų suma (maks. 6 (+11*)(+1**))			
--	--	--	--

3 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės muzikos kūrinų fragmentai. Klausydamiesi jų atlikite užduotis. Muzika skambės po vieną kartą.

3.1.(*). Parašykite skambėjusių kūrinų kompozitorių vardus ir pavardes, kūrinų ir jų žanrų pavadinimus.

Nr.	Kompozitoriaus vardas, pavardė	Kūrinio žanras	Kūrinio pavadinimas
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.*			
7.*			

15 taškų (+6*)			
----------------	--	--	--

3.2. Užpildykite lentelę. Tuščioje lentelės skiltyje įrašykite raides, žyminčias nurodytiems lietuvių liaudies dainų žanrams būdingus priedainius.

<i>Liaudies dainų žanras</i>	<i>Priedainiai</i>
Advento-Kalėdų dainos	
Velykų laikotarpio dainos	
Jurginių dainos	
Joninių dainos	

<i>Priedainių sąrašas</i>	
A	aleliumai rūta
B	kupolio rože
C	vai lalu lalu
D	vai atvažiuoja lėliu Kalėda
E	ralio
F	vynelis vyno žaliasai

<i>6 taškai</i>			
-----------------	--	--	--

3.3. Tekste rašoma apie lietuvių muzikinio folkloro rūšį. Įrašykite tinkamus praleistus žodžius.

Ypač senos daugiabalsės lietuvių liaudies dainos, įtrauktos į UNESCO nematerialaus kultūros paveldo sąrašą, yra _____ . Šios dainos aptinkamos _____ .
(dainos žanro pavadinimas) (Lietuvos regionas)

Pagal atlikimo būdą ir dainininkų skaičių jos skirstomos į _____ , _____
(dainų tipas) (dainų tipas)

ir _____ . Dainoms būdingas siauras melodijos diapazonas, aštrus _____
(dainų tipas) (intervalo pavadinimas)

skambesys, _____ ritmas.
(ritmo apibūdinimas)

<i>7 taškai</i>			
-----------------	--	--	--

3.4.** Tekste rašoma apie lietuvių liaudies dainų rinkimo istoriją. Įrašykite praleistus tinkamus žodžius.

Lietuvių liaudies dainas aktyviai pradėta rinkti ir leisti _____ amžiuje. Pirmąjį lietuvių
(amžius)
liaudies dainų rinkinį „Dainos“, kurį sudarė 85 dainų tekstai ir 7 melodijos, parašė Karaliaučiaus
universiteto profesorius _____. Vėliau dainas ėmė skelbti ir kiti
(vardas ir pavardė)
Lietuvos kultūros veikėjai – Simonas Stanevičius (rinkinys „Dainos žemaičių“), Simonas Daukantas
(„Dainės žemaičių“). Tačiau savo darbais tautosakos srityje šiuo laikotarpiu nepralenkiamas buvo dainų
rinkėjas _____. Jis užrašė maždaug 7000 dainų tekstų ir apie 2000
(vardas ir pavardė)
melodijų, išsamiai aprašė Veliuonos apylinkių _____ apeigas ir dainas.
(liaudies dainų žanras)

4 taškai**			
------------	--	--	--

3.5.*()** Tekste rašoma apie lietuvių kompozitorių ir jo kūrinį. Įrašykite praleistus tinkamus žodžius.

Šiuolaikiniai kompozitoriai savo kūryboje įvairiai naudoja liaudies dainų melodijas. Vienas iš
tokių pavyzdžių – _____ kompozicija „Dzūkiškos variacijos“ (1975 m.)
(kompozitoriaus vardas ir pavardė)
styginių orkestrui ir fonogramai, sukurta žymaus lietuvių kompozitoriaus 100-ųjų gimimo metinių proga.
Tai variacijos, kurių tema – lietuvių liaudies dainos _____
(dainos pavadinimas)
melodija. Kompozicijos pradžioje ji skamba kaip autentiška liaudies daina, o pabaigoje iš įrašo pasigirsta
_____.
(kompozitoriaus vardas ir pavardė) (kūrinio žanras)

Kūrinyje panaudota ir dar vienos lietuvių liaudies dainos _____ ** melodija.
(dainos pavadinimas)

4 taškai* (+1**)			
------------------	--	--	--

3 užduoties taškų suma (maks. 28 (+10*)(+5**))			
---	--	--	--

VERTINIMAS

TESTAI	MAKSIMALUS TAŠKŲ SKAIČIUS	VERTINTOJŲ SKIRTI TAŠKAI		
		I	II	III
Muzikos istorijos testas				
1 užduotis	26(+19*)(+4**)			
2 užduotis	6(+11*)(+1**)			
3 užduotis	28(+10*)(+5**)			
Papildomi taškai už kompozitorių vardus ir pavardes originalo kalba	1			
Papildomi taškai už tikslus kūrinių pavadinimus	1			
Taškų suma	60(+40*)(+10**)(+2)			